

2013
Nr: 2

BUDKAFLÆ

FÖR

HÅBO KULTUR OCH HEMBYGDSFÖRENING

Museets öppettider:

Lördag-Söndag under juni-augusti kl. 12.00-15.00

Grupper hela året

Ordförande har ordet	sidan	2
Inbjudan till Hembygdsdag i Övergran	sidan	3
Otursförföljda sågverk i Bålsta	sidan	4
En släktforskares helg	sidan	5
Projektet: "FÖDDA I HÅBO KOMMUN/HÄRAD	sidan	6
Forts	sidan	7
Upprop från museieansvarig	sidan	7
Boken "Torp i Håbo", annons	sidan	8
Styrelsen	sidan	8

Ordförande har ordet

Sedan föregående nummer av Budkaflen har föreningen hållit ett årsmöte och jag har fått ett förnyat förtroende som ordförande. Tre nya ledamöter har blivit invalda, Göthe Eriksson, Ingalill Westman och Isa Bremark.

Jag vill samtidigt passa på att rikta ett stort TACK till Gerd Dalersjö och Sonia Thunman/Larsson för deras goda smörgåstårter samt ypperliga service vid årsmötet.

Ett antal medlemmar har under onsdagar sysslat med att granska gamla handlingar gamla protokoll m.m. från både Kulturhistoriska- och Hembygdsföreningen. (Bägge föreningarna har samlat på sig mängder av material under många år som måste tas om hand på rätt sett).

Dessa handlingar skall därför lämnas över till Folkrörelsearkivet i Uppsala. Det kommer en representant därifrån och hjälper till med sorteringen under en dag i V17.

Arbetet med att samla ihop övrigt material för scanning och som underlag för utgivning av nya böcker/häften fortgår. Mycket arbete pågår i det tysta.

Föreningen kommer även att ha ett medlemsmöte vid Fridegårdsmuseet, "Fridegårds musik" under tredje kvartalet (datum ej fastställt) ännu.

Kjell Sandell

Bild från årsmötet 2013 i kommunhuset.

Kjell Sandell

Lisbet Bolin

Gerd Dalersjö

**Boka redan nu för Hem-
byggsdagen söndagen den 1
september 2013
i Övergran**

**Då är
Fridegårds och statarmuseét
öppet det kommer att vara
olika teman bl.a Fridegårds
musik , diktläsning och film-
visning**

**Mer om detta i separat inbju-
dan senare**

Lite Hembygdshistoria

Otursförföljda Sågverk i Bålsta

Bålsta ångsåg byggdes i slutet av 1800-talet ungefär där tennishallen finns, bakom g:la järnvägsstationen. Där förblev den till 1937 då den brann ner till grunden.

(Branden blev anledningen till att Bålsta fick en brandkår.)

Sågverkspatron Rylander tillsammans med Gunnar Fransson och C O Johansson på Grans gård byggde upp det nya sågverket på tomterna Bålsta 1:78, 1:113, 1:114, 1:37, 1:53, bakom nuvarande järnhandel. Och klingorna kunde på nytt börja snurra redan samma år.

Sågverket bestod av; ett såghus med hyvel, ett trävarumagasin, en tork, som drevs med el-kraft. Den maskinella utrustningen bestod av: två cirkelsågar, två kapsågar samt en femkutterhyvel.

Gunnar Fransson övertog ägandeskapet, då C.O Johansson drog sig ur och Rylander drunknat i Ullvifjärden. Sågen byggdes upp igen och drevs som ett familjeföretag från 1939 fram till 1984. Efter Gunnar Fransson övertog sonen Rune ägandeskapet.

Sågen var förföljd av otur. Lördagen den 12 augusti 1939 drog en kraftig tromb genom Bålsta och ödelade bland annat sågen.

Det nystartade sågverket blev hårt drabbat av tromben. Sågen såg ut som om den blivit bombad. Byggnader hade blåst omkull och rasat samman. Virkestravarna hade rasat omkull. Allt var i en enda röra.

Vi hade nyligen startat sågen och investerat alla våra sparpengar i en ny lastbil. Den var begravd under huset där den stod i. När vi fått bort all bråten visade sig bilen vara helt oskadd. Takstolarna hade fallit som en ram runt bilen. Berättar Lilly Fransson.

En veteran på sågen var Gunnar Arbringer som började som stabbläggare 1945. Stabb-läggaren var den som travade det sågade virket, de bar plankor upp till tolv tum på ena axeln. Många dukade under efter bara någon vecka, axeln sjöng in, minns Gunnar.

Tiderna hade förändrats, sågen revs för nybyggnation av villor. Maskinutrustningen övertogs av Gunnar Arbringer i Högsta. Gunnar drev sågverket i mindre skala fram till 1994. Då avslutades sågverkets historia, den var inte lönsam längre.

Villorna som byggdes där sågen har legat, ligger i kvarteret Sågarbacken vid Timmervägen, Tumvägen, Fotvägen m.fl. namn som hör ihop med forna tider.

Sammanställt av *Hjell Sandell*

En släktforskares helg

Föreningens släktforskarhelg gick av stapeln helgen den 3 – 5 maj på Släktforskanas hus i Leksand

De nio deltagarna kunde starta redan kl. 16.00 på fredagen och sedan forska och ”blada” och lösa problem så länge man ville, fram till avslutningen vid 15.00 tiden på söndagen.

Det bästa med att resa iväg en sådan här helg, berättar en deltagare är att man inte blir avbruten av andra mindre intressanta saker som måste göras, utan man kan lägga all tid på forskning och hinner väldigt långt, sedan är det naturligtvis renskrivning och sammanställning kvar när man kommer hem men den viktiga forskningen är i hamn.

En fördel med Släktforskanas hus är att de har så mycket material från hela landet samlat och även tillgång till ytterligare material på data i form av olika programprenumerationer och cd- skivor.

T.ex. en deltagare forskade in i Stockholms härliga värld med dess gator och rotesystem. Här behövdes snabbt en karta, den hämtades på ett ögonblick från ”Stockholms hyllan” och rätt rote hittades, Kräftriket låg också någon stans i Stockholm (det var ju självklart på den tiden för prästen vart det låg, eller hur), nu var inte det något problem heller för när man är många på plats så hjälps man åt med de problem som uppstår på vägen till våra anor.

Vi ser redan fram emot nästa resa våren 2014.

Gerd Dalersjö

Föreningen kommer att satsa på ett nytt ambitiöst och omfattande forskningsprojekt efter arbetet med Torpinventeringen, denna gång inom Släktforskargruppens område. Projektet har fått följande Rubrik/Benämning:

PROJEKT: "FÖDDA I HÅBO KOMMUN/HÄRAD UNDER ÅREN 1940 – 1860".

Omfattande de 5 nuvarande församlingarna/Socknarna.

(Hågeby, Kalmar, Skokloster, Yttergran och Övergran).

För ca 2 år sedan skickade vi ut en enkät på vår hemsida och i vårt medlemsblad ang. denna projektide' att upprätta ett register eller databas över födda i Håbo under tidsperioden 1940-1860 för att få en bild av intresset för detta. Vi fick in endast ETT svar och det kom inte ens från någon av våra kommuninnevånare. Detta tolkade vi som ett mycket svagt intresse och la undan projektidén.

Ett par månader efter att vi på Kultur & Hembygdsföreningen i höstas släppte boken "Torp i Håbo" kom några Håbobor till mej och frågade ungefär så här: Hur gick det med det där registret eller databasen över födda i Håbo, som Ni hade planerat? Berättade då om det synnerligen låga intresset, enligt enkäten. Så synd då, det skulle ha varit ett kompletterande kulturbidrag till vår hembygdsänkedom, men också ett synnerligen enkelt släktforskningsverktyg för såväl nybörjare, men även mer drivna. Detta blev slutkommentarerna i sammanfattning.

Med stöd av detta förnyade intresse (och samtidigt insikten att enkäter inte är ett så säkert verktyg att pejla intressen, troligen är det en allt för hög tröskel att uttrycka sin åsikt) så överväger vi inom släktforskningsgruppen att under alla förhållanden realisera projektidén. Den bör bli ytterligare ett kulturbidrag till vår kommun. Tanken är att Registret skall bli helt kostnadsfritt till samtliga intresserade kommuninnevånare. I gengäld kommer vi att söka kulturbidrag från tänkbara organisationer och kulturinstitutioner och då i första hand från vår egen kommun, då det är ett faktum att kostnader är förknippade med att genomföra ett projekt som detta. Allt arbete i projektet är däremot helt ideellt. Projektet är bedömt kräva 3 år att genomföra i en första etapp.

I nästa nummer av vårt medlemsblad och på vår hemsida kommer jag att presentera en något mera detaljerad beskrivning av projektets genomförande.

Registret kommer att innehålla 15-16 olika uppgifter om resp. barn och dess tillhörande föräldrar.

Gunnar Löfgren

Projektledare & Projektadministratör

Forts. nästa sida (omstående sida).

Registrets omfattning i sammandrag:

Registret kommer att omfatta totalt 15 olika uppgifter för resp. fött barn nämligen:

*Barnet samtliga Förnamn, Barnets Födelsedag, Födelsesocken/församling,
Syskontillhörighet,*

*Faderns samtliga förnamn, Faderns Efternamn, Faderns födelsedag, Faderns Dödsdag,
Moderns samtliga förnamn, Moderns Efternamn, Moderns Födelsedag, Moderns Dödsdag,
Föräldrarnas Vigseldag, Faderns Yrke/ Verksamhet,
Bostads- eller arbetsort.*

Dessutom en nummerkolumn som sorteringsbegrepp. ("Hem" till grundsortering).

(Bostads-arbetsorts-kolumnen kan även innehålla någon kommentar)

Utöver alla de ovan listade basuppgifterna på våra anfäder/anmödrar kommer det att redovisas en del intressant statistik, som kommer att kunna utläsas ur registret. Mer om detta senare.

Registret kommer att ha en grundsortering på sådant sätt att resp. familjs barn blir sorterade tillsammans, oberoende av socken/församlingstillhörighet.

Den som har tillgång till och kunnande på kalkylprogrammet Excel kan dessutom med registrets hjälp sortera helt efter eget intresse och önskan.

Registret bör alltså bli ett kraftfullt verktyg i sökandet efter Håbos barnfödda personer drygt 150 år bakåt i tiden från nu räknat.

Vi beräknar att antalet registrerade barn kommer att bli drygt 6 000-7 000 och tillsammans med föräldrar omkring 20 000 personer totalt.

Observera att registret endast kommer att innehålla de barn, som fötts i någon av de 5 socknarna/församlingarna inom den specificerade tidsperioden 1940-1860.

I en senare etapp kan man tänka sig att addera in de övriga socknarna, som tidigare ingick i Håbo Härad. (socknarna Håtuna & Håbo Tibble. Det skedde ju gärna en del familjeförflyttningar inom hela Häradet). Möjligen kan man i den etappen gå ned till år 1850 för samtliga socknar.

UPPROP

Museet behöver ses över efter år av slitage samt väder och vind.

Vi behöver Dej som vill och kan hjälpa till.

Museieansvarige: Göthe Eriksson

Tel: 500 24 eller 070 664 29 88

Onsdagen, den 3 oktober 2012, i samband med Håbo Biblioteks återinvigning så släppte Torpgruppen boken "Torp i Håbo

Nu finns boken även hos ICA Kvantum i spelbutiken.

Vi har även utökat våra försäljningsställen till: Essen Butik o Cafe vid Skoklosters slott samt Skoklosters Lanthandel i Slottsskogen.

Priset är 300:- En bra present till dig själv eller att ge bort

Föreningens hemsida <http://www.kultur-historia.se>

Medlemsavgift för 2013

- Familj 150 kr
- Enskild 125 kr
- Sätts in på Postgiro 232331-9

Håbo Kultur o Hembygdsförenings styrelseledamöter efter årsmötet mars 2012

Namn	Mailadress	Telefonnummer	Mobilnummer
Ordförande: Kjell Sandell	kjellesan@gmail.com vald till 2014		070-6665778
Kassör: Gunnar Löfgren	gg.lovgren@bktv.nu vald till 2015	0171-50659	070-9585975
Sekreterare Gerd Dalersjö	gerd@rosendahlekonomi.se vald till 2015		070-5201094
Ledamot: Göthe Eriksson	gothe@bktv.nu vald till 2015	0171-50024	070-6642988
Ledamot: Isa Bremark	isa.bremark@mail.bktv.se vald till 2014	0171-467268	- -
Ledamot: Sonia Thunman Larsson	sonia.t.larsson@bktv.nu vald till 2014	0171-59892	070-5900996
Ledamot: Inga Lill Westman	ingalillowestman@hotmail.com vald till 2014		

Ansvarig för hemsidan: webmaster@kultur-historia.se

Vald till 2014 innebär 1 års mandatperiod.

Vald till 2015 innebär 2 års mandatperiod.

Ansvarig utgivare Kjell Sandell